

Ajankohtaiset koulutus- ja tutkimuspoliittiset linjaukset

Sami Niinimäki
OKM
KTPO

Koulutuspoliittinen selonteko

Miksi koulutuspoliittinen selonteko?

- Edellinen koulutuspoliittinen selonteko laadittiin vuonna 2006.
- Selonteossa linjataan:
 - ▶ koulutuksen ja tutkimuksen tavoitetilä kohti 2040-lukua sekä
 - ▶ sen saavuttamiseksi tarvittavat voimavarojen, rakenteiden ja ohjauksen muutokset
- Selonteolla valtioneuvosto haluaa avata sekä eduskunnassa käytävän että laajan yhteiskunnallisen keskustelun koulutuksen ja tutkimuksen merkityksestä, ongelmista ja ratkaisuista tulevaisuudessa. Selonteon halutaan toimivan myös tulevan päätöksenteon perustana.
- Selonteolle laaditaan toimeenpanosuunnitelma.

Tavoitetila 2040

Tavoitetila 2040

Tavoitetilana on:

- vahva, laadukkaaseen ja vaikuttavaan kasvatukseen, koulutukseen, tutkimukseen ja kulttuuriin rakentuva sivistysperusta
- oppijoiden hyvinvointi, koulutuksellinen tasa-arvo ja saavutettavuus
- korkea koulutus- ja osaamistaso
- koulutuksen ja tutkimuksen järjestäminen sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla
- yhteistyön ja digitalisaation hyödyntäminen oppijoiden parhaaksi sekä
- koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys.

Varhaiskasvatus sekä
esi- ja perusopetus

Toinen aste

Korkeakoulut

Tiede ja tutkittu tieto

Vapaa sivistys

Jatkuva oppiminen
– työuran aikainen oppiminen

Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus
ja taiteen perusopetus

Maahanmuuttajataustaisten
oppiminen ja oppimispolut

Opintotuki

Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne,
tavoitteet ja toimenpiteet

Vammaisten ihmisten oppiminen

Saamenkielinen koulutus

Koulutuksen ja
tutkimuksen tavoitteet ja
toimenpiteet vuoteen 2040 mennessä

Toinen aste

Työelämän muutoksiin vastataan ja vaikuttavuutta ja saavutettavuutta edistetään mm. seuraavin toimenpitein:

- Luodaan eri **koulutusasteita ja -aloja ylittävää palvelutarjontaa ja yhteisiä osaamiskokonaisuuksia**
- Laaditaan **kansallinen oppimisympäristöjen digitalisointia ja digitaalisia oppimiskokonaisuuksia koskeva strategia** ja tälle toimintakulttuurin ja pedagogisen kehittämisen sisältävä **toimenpideohjelma.**
- Tuetaan ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen sekä ja korkeakoulujen koulutuspalveluiden, tilojen, laitteiden sekä henkilöstön **yhteiskäyttöä**
- **Uudistetaan toimijarakennetta järjestäjälähtöisesti** tukemalla sekä toimialakohtaisiin ja valtakunnallisiin osaamistarpeisiin vastaamista että järjestäjien ja alueiden omia tavoitteita.

Korkeakoulutus

osaamistasoa sekä saavutettavuutta ja tasa-arvoa parannetaan mm. seuraavin toimenpitein:

- **Aloittajien määrää lisätään:** vuonna 2030 vähintään 50 prosenttia nuorista aikuisista suorittaa korkeakoulututkinnon
- **Korkeakoulujen valintoja kehitetään** perustuen tutkittuun tietoon.
- Korkeakoulut panostavat **oppimisen laadun jatkuvaan kehittämiseen**
- Korkeakoulut **lisäävät yhteistyöllä ulkomaalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden rekrytointia.** Osaajatarpeisiin vastaamiseksi vuosittainen uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä kasvaa nykyisestä kolminkertaiseksi vuoteen 2030 mennessä.
- Tutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista opiskelijoista 75 prosenttia **työllistyy Suomeen.**
- Korkeakoulutuksen **saavutettavuuden ja tasa-arvon parantamiseksi korkeakouluille saavutettavuussuunnitelma.** Korkeakoulut laativat vuoden 2022 aikana yhteisten suuntaviivojen pohjalta omat saavutettavuussuunnitelmansa.
- Korkeakoulut panostavat opiskelijoiden opiskelukykyä edistäviin toimenpiteisiin ja riittävän ohjauksen palveluihin **opiskelijoiden hyvinvoinnin parantamiseksi.**

Korkeakoulutus

vaikuttavuus ja laatu paranevat mm. seuraavin toimenpitein:

- Korkeakoulut toteuttavat vuoteen 2030 mennessä yhteisen visionsa mukaisen yhtenäisen **digitaalisen palveluympäristön**.
- **OKM uudistaa ohjausta ja rahoitusta** siten, että ne kannustavat ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja Suomen Akatemiaa kehittämään toimintatapojaan ja rakenteitaan **paremmin tukemaan verkostomaista yhteistyötä, monipuolista ja korkealaatuista osaamisen tuottamista sekä uuden tiedon siirtämistä**
- Uudistetaan korkeakoulujen koulutusvastuiden säätelyä sekä parannetaan korkeakoulujen tutkintorakenteen toimivuutta, puretaan päällekkäisyyksiä ja tarpeettoman pitkiä koulutuspolkuja.

Tiede ja tutkittu tieto

Toimeenpannaan kansallinen TKI-tiekartta

- **Suomi on tulevaisuudessa innostava paikka tehdä tutkimusta**, ja tutkimusympäristöt ovat maailmanluokkaa.
- **Huippuosaajat muuttavat Suomeen** ja parantavat Suomen osaamistasoa.
- **Julkinen tutkimusrahoitus kannustaa myös yksityisen sektorin** investoimaan osaamiseen ja TKI-toimintaan.
- **Tutkimus- ja kehittämispanokset ovat vuonna 2030 nousseet neljään prosenttiin kansantuotteesta** ja näiden panosten vaikuttavuus suomalaisten hyvinvointiin on tutkitusti parantunut.
- **Tutkittua tietoa hyödynnetään** päätöksenteossa, koulutussisällöt perustuvat tutkittuun tietoon.

Jatkuva oppiminen

Miksi uudistusta tarvitaan?

- ✓ Työelämä muuttuu ja osaaminen vanhenee
 - ✓ Osaamisvaatimukset kasvavat nopeasti alalla kuin alalla.
 - ✓ Joka neljäs työtehtävä muuttuu huomattavasti seuraavan 10-20 vuoden aikana
 - ✓ Tarvitaan isoja muutoksia työssä olevien osaamiseen ja aikuisväestön koulutustason nostoon
 - ✓ Nyt on samanaikaisesti korkea työttömyys ja pulaa osaavasta työvoimasta
 - ✓ Työllisyysaste paranee, jos osaavaa työvoimaa on riittävästi siellä, missä tarvitaan
-
- Uudistuksessa tarkastellaan jatkuvaa oppimista kokonaisuutena.
 - Tarkastelussa otetaan huomioon koko koulutuspolun koulutuksen tarjonnan ja rahoituksen, sosiaaliturvan, muutosturvan, työttömyysturvan, omaehtoisen ja työvoimapolitiittisen koulutuksen sekä osaamisen tunnistamisen niveltäminen uuteen järjestelmään.

Toimenpidekokonaisuudet

Jatkuva oppiminen osaksi työelämää
Oppivan työyhteisön kehittäminen
Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
Työelämän ja osaamisjärjestelmän yhteyden tiivistäminen

Jatkuvan oppimisen saavutettavuuden varmistaminen
Ohjauksen kokonaisvaltainen kehittäminen
Hakeva toiminta ja viestintä
Etuusjärjestelmän kehittäminen tukemaan jatkuvaa oppimista

Jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän luominen
Koulutustarjonnan uudistaminen
Ennakoinnin systemaattinen ja kokonaisvaltainen kehittäminen ja parempi hyödyntäminen
Oppijan ja työnhakijan palveluprosessien kehittäminen
Digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntäminen
Työn ja osaamisen liiton vahvistaminen

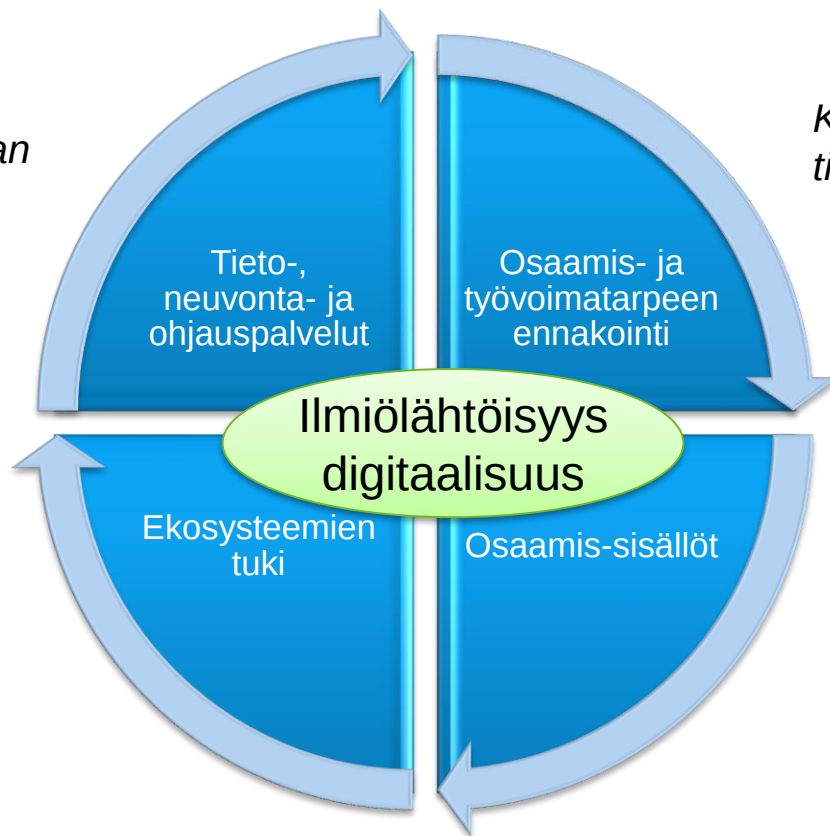
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus

- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamisen tavoitteena on palvelujärjestelmän uudistaminen siten, että työikäisen väestön osaamisen kehittäminen on aikaisempaa tiiviimmin kytköksissä työelämän tarpeisiin sekä alueiden elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseen.
- Luodaan jatkuvan oppimisen palveluekosysteemi, joka tukee kansalaisten, yritysten ja muiden työnantajien sekä alueiden edellytyksiä vastata työelämän muutokseen ja soveltaa innovaatioita palveluissa ja tuotannossa.
- Keskus on työ- ja elinkeinohallinnon, opetushallinnon ja työelämän järjestöjen yhteinen instrumentti vastata työn ja työelämän muutoksen aiheuttamiin osaamishaasteisiin. Palvelukeskus tarjoaa toimenpidekokonaisuuksia, joilla kansalaisille, yrityksille ja muille työnantajille sekä alueille luodaan edellytyksiä sopeutua muutokseen.
- Keskus lisää koko koulutusjärjestelmän kykyä toimia nopeasti muuttuvassa maailmassa ”jatkuvan oppimisen alustana”. Keinona jatkuvan oppimisen digitaalisessa palvelukokonaisuudessa koostuvaan reaaliaikaisempaan tietopohjaan perustuva ennakointi, jonka pohjalta rahoitetaan ja hankitaan palveluita.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus
tehtävät muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, joka luo edellytyksen uudelle
vaikuttavuudelle

*Tarpeiden ja
palvelutarjonnan
kohtaaminen*

*Koottu, laadukas
tietopohja*

*Vahva tiedolla
johtaminen*

*Nousevat
osaamistarpeet,
uudentyyppiset
osaamissisällöt ja
kohdennetut
koulutukset*

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030

Vuonna 2030

SUOMI 100+

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat vahvoja instituutioita, joihin kansalaiset luottavat.

Suomessa arvostetaan sivistystä, tiedettä ja osaamista.

Hyvinvoivat korkeakouluyhteisöt ovat Suomen voimavara ja kilpailutekijä. Korkeakoulut ovat Suomen parhaita työpaikkoja.

Lainsäädäntö, ohjaus ja rahoituskäytännöt vahvistavat yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen dynaamisen kehityksen sekä erilaistumisen koulutuksessa ja tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa. Korkeakouluja on vähemmän ja ne ovat vaikuttavampia.

2030

Vuonna 2030

SUOMI 100+

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Maailmantalouden muutosvoimia hyödynnetään
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat vastuullisia,
viisaita ja rohkeita uudistajia ja ratkaisujen tuottajia.
Korkeakoulujen avoimet toimintatavat ja vahvistuva
kansainvälisyys avaavat vaikuttavuudelle uusia
kanavia.

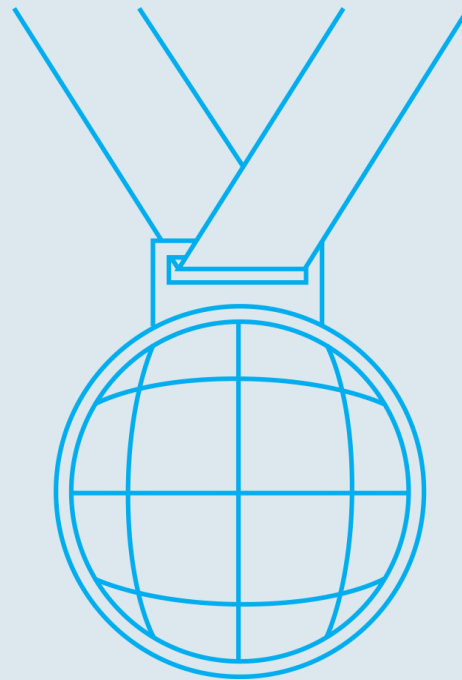
Vuonna 2030

SUOMI 100+

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Suomen hyvinvointi ja kilpailukyky perustuvat korkeaan osaamiseen ja tuottavuuteen, kestäväan kasvuun ja jatkuvaan uudistumiseen.

Korkeakoulujen toimintatavat takaavat laadun, tuottavuuden ja vaikuttavuuden jatkuvan parantamisen.

Vuonna 2030

SUOMI 100+

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Tutkimus- ja kehittämistoimintaan investoidaan vahvasti. Julkinen ja yksityinen panostus T&K-toimintaan nostetaan 4 % BKT:sta.

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kansainvälinen yhteistoiminta edelläkävijäverkostoissa vahvistaa korkeakoulujen laatua ja Suomen vetovoimaisuutta.

Suomeen syntyy kansainvälisesti vetovoimaisia, eri toimijoita yhdistäviä tutkimus- ja innovaatiokeskittyviä.

Ideoista syntyy tuotteita ja palveluita.

4%

Vuonna 2030

SUOMI 100+

Sivistys, osaaminen, tiede ja teknologia ihmisen ja yhteiskunnan hyväksi

Koko väestön osaamispääoma kasvaa.
Korkeakoulutusta on kaikkien saatavilla.
Vähintään 50 % nuorista aikuisista
(25-34 -vuotiaat) suorittaa korkeakoulututkinnon.

Joustavat ja yksilölliset opintopolut ja tutkinnot
mahdollistavat jatkuvan oppimisen elämän eri
tilanteissa. Korkeakoulujen koulutustarjonta on
joustavasti eri käyttäjäryhmien hyödynnettävissä.

Digitaalisuus ja avoimuus uudistavat opetusta,
oppimista, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä
korkeakouluja ja avaavat uusia vaikuttavuuden
kanavia.

Maailman parasta oppimista ja opiskeluympäristöjä.
Koulutusta kehitetään opiskelijälähtöisesti.

50%

TKI –tiekartta

Tiekartan lähtökohdat ja päämäärät

- Tavoitteena nostaa t&k-investoinnit kasvu-uralle
- Tavoitetason nostaminen sekä laadullisesti että määrällisesti
- Yritysten ja tutkimusorganisaatioiden TKI-yhteistyön uusi alku
- Osaamisen voimavarojen saatavuuden turvaaminen
- Julkisen sektorin innovatiivisuuden lisääminen ja hyödyntäminen

TKI-tiekartan strategiset kehittämiskohteet

Osaaminen

”Osaamis- ja koulutustason noston lisäksi Suomen tulee olla entistä houkuttelevampi kansainvälisille ammattilaisille”

Kestävän ja kehittyvän
yhteiskunnan ratkaisuja
tuottava Suomi

Yritysten ja
tutkimusorganisaatioiden tki-
yhteistyön uusi alku

Uusi kumppanuusmalli

”Verkostoja on koottava isommiksi osaamiskeskittymiksi ja ekosysteemeiksi. Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, yritysten ja muiden TKI-toimijoiden yhteistyötä on vahvistettava.”

Innovatiivinen julkinen sektori

”TKI-toimintaa edistävät toimenpiteet ovat toisiaan tukevia ja samansuuntaisia. Julkinen sektori pystyy toimillaan vahvistamaan innovaatioiden kysyntää ja käyttöönottoa.”

Tiedoksi: erityisavustus opetusmetsien käyttöoikeussopimusmallin kompensointiin vuonna 2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja Metsähallitus ovat yhdessä valmistelleet uuden opetusmetsämallin. Se perustuu Metsähallituslain 7 §:ssä mainittujen muiden yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisessa noudatettuun käytäntöön.

Metsähallituksen tehtävänä on tarjota maa-alueita mm. puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen, sekä opetuksen ja tutkimuksen käyttöön. Uudella opetusmetsämallilla turvataan metsäalan koulutuksen järjestämisen edellytykset siten, että koulutuksen järjestäjien ja ammattikorkeakoulujen toiminnallinen ja taloudellinen tilanne ei heikkene nykyisestä.

Uuteen opetusmetsämalliin siirtyville ammatillisen koulutuksen järjestäjille maksetaan OKM:n pääluokasta kompensatiota, joka vastaisi menetetyistä puunmyyntituloista ja käyttöoikeuskorvauksista muodostuvaa tasoa. Lähtötilanne on taso, joka vastaa kyseisten koulutuksen järjestäjien opetusmetsistä saamaa tuloa.

Kompensaation laskennallinen suuruus määräytyy järjestelyyn kuuluvien opetusmetsien hakkuusuunnitteesta ja sen mukaisesta bruttokantorahatulosta, josta on vähennetty keskimääräinen metsänhoidon kustannus. Näin saatavaan laskennalliseen nettotuloon lisätään 10 %, joka on uudessa mallissa opetusmetsäkäytöstä johtuva keskimääräinen alenema verrattuna normaaliin Metsähallituksen talousmetsäkäyttöön.

Jaettavana on n. 1,3 miljoonaa euroa. Hakuaika alkaa 1.4.2021 ja päättyy 30.4.2021 klo 16.15

Kiitos

Tutkitun tiedon
teemavuosi
2021

Tutkitun tiedon teemavuosi 2021